

CAMIÑO DE BEGONTE, EN OBRIGADA ROMAXE

Un día do mes de nadal... Son as nove da mañá... unha mesta néboa tece un manto sobre Begonte do Belén. A néboa sube do río ladra, que pasa manseliño e caladiño para non espertar ó Neno Xesús que a Virxe María anaina no seu colo, no Portal do Belén Electrónico. Todo está en silencio, todo é paz e tranquilidade...

Arestora, nunha casa calquera, de calquera parroquia da Mariña de Lugo, Xurxo, un neno de oito anos –¡quen sabe o que soñou esta noite!– érguese e vaise para a habitación dos avós, Antón e Pepa, meténdose no medio deles, como fai moitos días xa que os seus avós cóntalle contos... Pero hoxe está inqueda... Non sabe o que lle pasa... Algo lle rebule por dentro... Hoxe vai con seus avós ata Begonte para ver o Belén máis fermoso do país dos dez mil ríos e dos mil vales.

O Xurxo, cheo de ledicia e sen ningún sono –hoxe non houbo que chamalo–, salta da cama e os avós tamén. Prepáranse, almorzan e, co traxe dos días de festa, o avó ponse ó volante do coche e os tres collen a estrada cara a Begonte do Belén.

Case mediodía... A densa néboa, que cubría a Terra Chá, vaise esvaendo e deixa paso a un fermoso día de sol. En Begonte do Belén hai moito barullo: xentes de toda Galicia e mesmo de fóra achéganse en obrigada romaxe ata o Centro Cultural *José Domínguez Guizán*, onde, desde hai trinta e seis anos, está instalado o Belén Electrónico.

Xurxo e os seus avos chegan a Begonte. O primeiro que fan é ir ata a capeliña do cemiterio parroquial e alí rezan ante a campa do cura fundador do Belén Electrónico, José Domínguez Guizán, do

que Antón fora compañeiro no Real Seminario de Santa Catarina de Mondoñedo.

Logo diríxense ata o Centro Cultural para ver o Belén Electrónico, do que Xurxo tanto oíra falar. Entran. Antón, o avó, dille a Xurxo que o máis importante é o Portal onde se reproduce o misterio central do Nadal: o nacemento de Xesús, a Palabra eterna de Deus, que se fai un de nós. Alí están Xosé e María co Neno Xesús, e o boi e mula que lles dan calor.

-Mira, Xurxo- di o avó -neste Belén represéntase un día na vida de calquera aldea da Terra Chá de fai uns anos, desde o amencer ata a noite e tamén varios fenómenos atmosféricos: a neve, a treboada... As construcións -casas, alboios, muíños, fornos, alpendres, palleiras...- son as propias desta comarca. Olla tamén os diversos oficios artesanais -algúns hoxe xa desaparecidos, pero que ata fai poucos anos tiñan unha función importante na vida das nosas aldeas-: ferreiros, serradores, carpinteiros, forneiras, oleiros, pescadores, fiadoras, cesteiros, muiñeiros, gadañeiros, zoqueiros, sachadoras, picadores das pedras dos muíños... Aparecen ademais nenos xogando no parque e mulleres tendendo a roupa no tendal, muxindo as vacas, cribando no trigo...

Ó Xurxo, cuns ollos coma pratos, non lle chega o tempo para admirar toda a fermosura que ten diante... todo lle chama á atención... e pregunta a seus avós...

-¿Quen dá vida a todo isto?

-Xurxo, todo o que vés é posible -dille Pepa, súa avoa- porque unha chea de persoas dedican o seu tempo de lecer e... outro tempo que lle rouban ó sono a artellar todo o que estás a ver. Son horas e horas e horas de traballo calado de José Rodríguez Varela, José Luis Varela Lagares, Carlos Torres, Jesús Domínguez Guizán, Jesús Veiga, Ramiro Cruz, Pilar Gómez, Xulio Xiz... Cada un ten unha misión concreta: facer as figuras, dotalas de movemento, apanar a carriza, facer a montaxe, organizar todas as actividades que, cada Nadal, hai arredor do Belén...

- Non te esquezas -terciou o avó- do rapaz e das rapazas, que cada día se encargan de acoller e atender ós romeiros que chegan a Begonte do Belén: Pili Reboredo, e os irmáns José Luis, Tamara e Lolita Trigo Rodríguez, .

É a hora de xantar. Os nosos tres mariñans fano na capital galega do Nadal. Despois de xantar, o Xurxo quere ver outra vez o Belén Electrónico.

Os avós acceden ó que pide o neno e alá se van de novo o Centro Cultural "José Domínguez Guizán". Xurxo, cheo de ledicia, non cabe en sí... moito leva que contar.

Cando, como escribiu o poeta chairego Xosé Crecente Vega, "vai o sol na furada" e a néboa, que vén do río Ladra, tece un novo manto sobre Begonte do Belén, os nosos tres romeiros emprenden a volta á Mariña lucense, despois de cumprir coa obrigada romaxe do Nadal.